A°. 1833. No. 92

JAVASCHE COURANT.

JE MAINTIENDRAI

Woensdag den 21sten Augustus.

OFFICIEEL GEDEELTE.

De ondergeteekende maakt bij deze bekend, dat Zijne Excellentie de Gouverneur Generaal ad interim, op den 24sten dezer, des voormiddags te elf ure, in het Paleis van *Weltevreden*, algemeene audientie zal verleenen, ten einde de onderscheidene kollegien, autoriteiten en burgerlijke personen in de gelegenheid te stellen hunne gelukwenschen, bij 's Konings geboortedag, aantebieden.

Batavia, den 19den augustus 1833.

De Algemeene Secretaris,
J. VAN SCHOOR.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

Batavia, *den 17den augustus 1833.*

De dood van den braven en verdienstelijken predikant *J. Kam* te *Amboina*, is een smartelijk verlies voor maatschappij en godsdienst. Hij was een man, die zich in getrouwe pligtsbetrachting en rusteloozen ijver in zijne betrekking loffelijk onderscheidde. Reeds in gevorderden leeftijd in Indië gekomen, en dadelijk op *Amboina* geplaatst, legde hij zich onverwijld en met de grootste inspanning op de kennis van het hoog maleisch toe, en was al spoedig in staat, de talrijke Inlandsche gemeenten aldaar in die taal te kunnen bedienen. Van dat oogenblik af aan, leefde hij geheel voor zijne betrekking, en door onvermoeiden arbeid heeft hij dingen kunnen daarstellen, die men anders voor de krachten van een mensch, vooral in dit [illegible] gemeente ter hoofdplaats Amboina, maar bediende ook de talrijke Inlandsche gemeenten van dat en der omliggende eilanden, waarvan men de christelijke bevolking op meer dan 30,000 zielen kan bepalen. Hij was daarenboven gewoon, om jaarlijks eenen verren togt te ondernemen, nu eens noordwaarts tot aan de Sangersche eilanden, dan eens zuidwaarts, tot *Aroe* en de zuid-wester eilanden toe, ten einde ook die verafgelegene gemeenten te bezoeken, den staat der kerken en scholen na te gaan, en zoo veel zijne tijd en middelen toelieten, aan de vestiging en uitbreiding van de christelijke godsdienst onder die nog onbeschaafde volken te arbeiden. Behalve die edele en streelende zelfs voldoening, die elk braaf man mag genieten, die, in welken kring dan ook geplaatst, zijne pligten vervult, vond de voortreffelijke *Kam* daarenboven eene aangename belooning in de achting van alle weldenkenden, en de hartelijke verkleefdheid der Ambonsche christenen, die voor hem eenen bijna afgodischen eerbied hadden. Hij mogt in dien uitgebreiden werkkring bijna 20 jaren verkeeren, en heeft tot uitbreiding van het christendom in de Moluksche eilanden onbegrijpelijk veel bijgedragen. Het was op zijnen laatsten togt naar *Aroe* en de zuid-wester eilanden dat hij, ten gevolge van doorgestane vermoeijenissen en ontbeeringen, bedenkelijk krank werd, en hij had maar even den tijd naar *Amboina* terug te keeren, om daar in den schoot van zijn huisgezin te sterven. Zijn dood wordt aldaar bitter betreurd, zijn verlies is ook op dit oogenblik onherstelbaar en zal daar nog langen tijd gevoeld worden. Hij zelf is henen gegaan naar zaliger gewesten, maar in de harten van duizenden in zijne gemeenten en van al degenen, die hem naar waarde gekend hebben, blijft hij onveranderlijk leven.

Batavia, *19 augustus 1833.*

De, te *Anjer*, aangebragte berigten met het Engelsche Compagnie schip *Sir Thomas Granville* nopens de, in *Engeland* verwacht zijnde spoedige opheffing van het embargo, en de wending in den loop der zaken met betrekking tot de Belgische kwestie, hebben zich geenszins bevestigd, want volgens de dagbladen en berigten, met het Compagnie schip *Waterloo*, hetwelk den 18den mei, en dus 13 dagen later, uit *Engeland* gezeild is, duurde het embargo nog gestadig voort, en was er geene meerdere waarschijnlijkheid, dan vroeger, op eenen spoedigen afloop van zaken. De Admiraal *Malcolm* had, wel is waar, het bevel over de vloot in de noordzee neêrgelegd; doch zulks was het gevolg zijner benoeming tot het kommando in de middellandsche zee; werwaarts hij, onmiddelijk, per Stoomboot, vertrokken was, en alwaar zoo wel de Engelsche als de Fransche vloot, krachtig versterkt werd. De Russische vloot, onder den vice-admiraal *Lazareff* bevond zich voor, en, in de nabijheid van *Constantinopel* alwaar de onderhandelingen met *Mehemed Ali* nog voortduurden.

In *Frankrijk* liep de zaak der hertogin van *Berrij*, ten einde, en men scheen slechts te wachten na hare bevalling, om haar, eenvoudig, over de grenzen te voeren; als, na het gebeurde, niet meer gevaarlijk om eenige geestdrift in *Frankrijk* optewekken. Zij had intusschen den napolitaanschen Prins *Hector Palli* genoemd als den persoon, met wien zij een heimelijk huwelijk heeft aangegaan.

EUROPESCHE BERIGTEN.

NEDERLANDEN.

In de Utrechtsche Courant leest men, onder dagteekening van den 16den Februarij:

» Beide de afgeloopene dagen had alhier eene plegtigheid plaats, zoo belangrijk in haren aard, als vereerend voor de kweekelingen in de geneeskunde aan deze Hoogeschool.

Vijftien hunner, de Heeren Bakker, Broers, Eyck, Holleman, Koning, Luchtmans, Muysken, Seelen, Rombach, van Schermbeek, Snellen [illegible] der cholera, zoo aan deze stad als aan Amersfoort en andere gemeenten der provincie, gewigtige geneeskundige diensten bewezen. Aan deze jongelingen werden door den Heer Staatsraad, Gouverneur der provincie, den 14den dezer, in eene der zalen van het paleis, op eene plegtige wijze en met eene treffende aanspraak, getuigschriften uitgereikt van wege de Hoofd-commissie, ter zake der cholera alhier gevestigd.

Den volgenden dag geschiedde op gelijke wijze eene uitreiking van getuigschriften, namens den Akademischen Senaat, door den Rector Magnificus, in het groot Auditorium, zoo wel aan de 15 vermelde jongelingen, als aan de Heeren van Cooth, Hymans, Rivè Rooseboom en Wolff, die in de naburige provincien, vooral in de gasthuizen te Amsterdam, met hetzelfde doel werkzaam geweest waren. De publieke autoriteiten en al de leden der Hoogeschool zetteden aan dit feest door hunne tegenwoordigheid eenen ongemeenen luister bij.

Beide deze plegtigheden getuigen en van de [illegible] van zoo vele kweekelingen onzer Hoogeschool ten opzigte der Maatschappij, en van de wijze, waarop die [illegible] voor het bestuur in dit gewest en door de Hoogeschool alhier worden gewaardeerd."

'sGravenhage, *den 10den april.* In het laatst dezer week zullen van hier twee stukken geschut *à la paixhans* naar Bath worden afgezonden, ten einde aldaar in batterij te worden geplaatst. Zij zijn van het grootste en zwaarste kaliber, en de proeven, welke daarmede te Scheveningen zijn genomen, hebben alleruitmuntendst aan de verwachting beantwoord, zoo dat men besloten heeft op onze kusten deze allesvernielende stukken te gebruiken. Gisteren zijn te Scheveningen op nieuw daarmede proeven genomen met kogels van 60 pond en vrijdag zal men die voortzetten met kogels van 80 pond.

De *Eclaireur de Namur* gaf, onder het opschrift: *» er moet eindelijk een eind aan komen,»* het volgende artikel:

» De uren verloopen, de dagen verstrijken, de maanden verdwijnen, het derde jaar stapt met groote schreden voort, en in weerwil van het woord » onafhankelijk, » hetwelk de Ministers zoo wel ter snede onzen afgevaardigden naar het hoofd weten te werpen, wanneer het er op aan komt, aan de goedhartige bevolking de beurs te ligten, zijn wij toch wel allen gedwongen te erkennen, dat wij nog tot geen zelfstandig aanwezen als natie zijn gevestigd.

» Belgie zoude onafhankelijk zijn wanneer, zoo als de gemeene man spreekt, het niet weet naar wien te luisteren, naar den Engelschman of naar den Franschman. Wanneer deszelfs beide meesters aan het krakeelen zijn, de luipaard om te beletten dat de haan zich bij den leeuw kome nestelen, de haan om te verhoeden dat zijn oude bondgenoot den Koning der dieren te veel hairen uit den baard trekke!

» Belgie zoude onafhankelijk zijn, wanneer buiten Engeland

dat ons uitzuigt en Frankrijk dat naar ons bezit dingt, geene mogendheid, hoe klein en gering ook in aanzien, zich slechts verwaardigt ons, ik zal niet zeggen eenen Ambassadeur, maar zelfs slechts een gewoon Zaakgelastigden te zenden!

» Belgie zoude onafhankelijk zijn, wanneer sedert meer dan dertig maanden het diplomatieke jagtveld vergeefschelijk wordt afgeloopen, om de erkenning dier onafhankelijkheid van wege Koning Willem te verkrijgen.»

» Terug Mijne Heeren de Ministers, en de droes hale u allen, indien uwe onmagt nog langer moet duren! Wat hebt gij, sedert gij op het kussen zit, ter bestendiging der revolutie uitgerigt? Klinkt dan nimmer u die uitroeping in het oor, welke dertig maanden onzekerheid en slingering uit aller mond doen opgaan: » *Maar, wat zijn wij dan toch verder gekomen dan wij in 1830 waren?* » Zoudt ook gij, even als de Koningen, uwe vleijers en pluimstrijkers hebben? Wacht u voor hen, want slechter raadslieden zijn er niet onder de zon.

» Het volk lijdt kommer en gebrek, de handel kwijnt; de inkomsten zijn bij voorbaat verteerd, de leeningen stapelen zich op elkander, en aan zoo groote onheilen is nog geen einde te voorzién! zelfs kan men nog slechts in een zeer ver afgelegen verschiet niet berekenen wanneer het zal geoorloofd zijn te zeggen: ziedaar Belgie eindelijk gevestigd. Te Parijs vecht men drie dagen, en alles is afgedaan. Hier protokolliseert men gedurende drie jaren, en men doet geene andere dan rugwaartsche schreden!

ENGELAND.

—De Rijks-inkomsten van Groot-Britannie hebben in het jaar, dat met den 5den januarij 1833 is geëindigd, L. St. 43,379,339 bedragen; hetgeen in vergelijking met het jaar, dat op hetzelfde tijpstip van 1832 is geëindigd, eene vermeerdering van L. St. 546,160 oplevert. In het laatste vierendeeljaars was evenwel eene vrij belangrijke vermindering in de opbrengst der accijnsen waargenomen. De Courier toont zich over dezen uitslag zeer verheugd, die hij te gewigtiger noemt, vermits gedurende een deel van het laatste jaar de handel van Engeland met eenen naburigen Staat (Nederland) belemmerd is geweest, en vermits men in Engeland nog altijd met een gebrekkig stelsel omtrent de in omloop zijnde geldswaarde heeft te strijden. Het genoemde blad toont zich namelijk sedert eenigen tijd een hevig bestrijder van het stelsel van Peel, volgens hetwelk de gewestelijke banken in het uitgeven van papier zeer zijn beperkt, en het in omloop brengen van goud is aangemoedigd. Het meent, dat door eenen terugkeer tot het oude stelsel de verspreiding der kapitalen aanmerkelijk zoude worden bevorderd, en ziet, tegen het gezag van de *Times* aan, in den tegenwoordigen hoogen stand der Britsche staats-schuldbrieven, een blijk van verminderde welvaart. » Indien men, " zegt *the Courier*," op eene voordeel aanbrengende wijze zijne kapitalen gebruiken kon, zouden de bezitters daarvan zich niet met eene rente van 3½ ten honderd voor hun geld tevreden houden."

FRANKRIJK.

PARIJS, *den 5den April ll.*

De Koning gaat met de hertogen van Orléans en Nemours eene reis naar het zuiden en westen van het Rijk doen, zoodra de zitting der Kamers gesloten is De reis zal niet langer dan drie weken duren, om dat Zijne Maj. vóór de bijeenkomst der tweede zitting te Parijs terug wil zijn.

Gisteren heeft de Kamer der Gedeputeerden het laatste hoofdstuk van het budget voor het ministerie van oorlog gestemd. Den vorigen dag heeft het Gouvernement eene concept-wet over het versterken van Parijs aan de Kamer aangeboden, inhoudende, dat een crediet van 35 millioen voor de fortificatien der hoofdstad bestemd zal worden en dat eene jaarlijksche som van 5 millioen aan het ministerie van oorlog zal worden toegelegd, tot dat de werken geheel voltooid zullen zijn. In vroegere beraadslagingen over het toestaan van gelden voor die zelfde onderneming heeft de maarschalk *Soult* verklaard, dat de forten, die hij bij Parijs wilde aanleggen, eene zedelijke kracht uitmaakten, waarop hij rekende, om eene derde bezetting der hoofdstad door vreemden te beletten, en dat het weigeren van de daartoe aangevraagde gelden gelijk zou staan met eene kapitulatie en den indruk zou doen verloren gaan, dien de ontzagverwekkende militaire houding van Frankrijk had gemaakt. Ook heeft hij daarbij het denkbeeld verdedigd, dat Parijs alles was, en dat, zoo de vijand meester is van de hoofdstad, geheel Frankrijk hem onderworpen was. De afgevaardigden, die het plan tot het versterken van Parijs afkeurden, voerden onder anderen aan, dat de aan te leggen forten eerder zouden dienen om de bevolking der hoofdstad in bedwang te houden, dan wel om haar tegen een vijandelijken aanval te verzekeren.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den 5den april.* Eergisteren avond tusschen 9 en 10 ure werd de rust en orde, die tot nog toe hier geheerscht hadden en voor de zaken der mis eene voordeelige uitkomst beloofden, eensklaps gestoord. De beide hoofdwachten, die der markt en die der konstapels, waarin de gevangenen opgesloten zijn, werden onverhoeds door twee gewapende hoopen volks aangegrepen. Die der markt werd van twee kanten aangevallen, de schildwacht werd gedood, de serjant, welke den post kommandeerde, sneuvelde, de wacht werd vermeesterd en de gevangenen in vrijheid gesteld. Dit zelfde lot trof mede de hoofdwacht der konstapels, waar ook de militairen moesten onderdoen, de cipier gekwest werd en alle de gevangenen losgelaten werden. Eene derde gewapende bende had zich meester gemaakt van den toren der Groote Kerk en begon er de alarmklok te luiden, toen twee pelotons militairen, die ter hulp aan de hoofdwacht gezonden waren, na een kort gevecht, de oproerigen uit een dreven. Eenige gevangenen hadden geweigerd gebruik te maken van de vrijheid, die hun op eene zoo ongewone wijze aangeboden werd; anderen hadden zich vrijwillig weder naar de gevangenis begeven, en die, welke meenden te ontvlugten, werden den volgenden ochtend weder gevat en op nieuw in verzekerde bewaring gesteld.

Onder de oproermakers heeft men een groot aantal studenten gezien, die sedert eenige dagen hier aangekomen waren, en men vermoedt, dat het complot buiten af beraamd was.

Een student, *Rupner* genaamd, geboortig van Wunsiedel, is na een hardnekkigen tegenstand in hechtenis genomen. In een kwartier uurs was de rust hersteld, zoo dat de vertooning in den schouwburg niet is gestoord geworden, maar ordelijk heeft voortgeduurd.

Vele vreemde studenten zijn gearresteerd, en het onderzoek wordt met alle gestrengheid gedaan, die de burgerij tegen zoodanige oproeren kan vorderen.

Opmerkelijk is het, dat in dien zelfden nacht troebelen in de omstreken hebben plaats gehad, en dat gewapende boeren, die naar de stad kwamen, de poorten met eene wacht bezet vindende, naar een toren terug getrokken zijn, op het frankfortsch grondgebied gelegen, en er baldadigheden hebben gepleegd.

Aan de nationale garde en de linietroepen is men het herstel der orde verschuldigd; de oproermakers hebben niemand onder de inwonors der stad gevonden, die aan hun misdadig plan heeft deel genomen.

Vele vreemdelingen hebben deel gehad aan het oproer, en dienvolgens heeft men begrepen, de stads poorten te moeten sluiten en de wachten te verdubbelen, om hun het ontkomen moeijelijk te maken. Ondertusschen schijnen eenige schuldigen, waaronder gekwetsten moeten wezen, ontvlugt te zijn zoodra zij zagen, dat hun aanslag mislukt was.

De linietroepen hebben 4 dooden en 15 gekwetsten, onder welke laatste vijf zeer gevaarlijk gewond zijn; onder de gevatte oproermakers bevinden zich ook eenige zwaar gekwetsten.

PORTUGAL.

Een Engelsch Ministerieel dagblad van februarij ll., behelst nopens de Portugesche zaken het volgende artikel:

» Reeds sedert geruimen tijd hebben wij ons onthouden van alle redenering over den tegenwoordigen stand der zaken in Portugal, daar wij niet bespeurden, dat er in de uitzigten van het bevrijdingsleger eenige verandering had plaats gehad, welke ons grond gaf om van denkwijze te veranderen ten aanzien van de kansen die hetzelve had, op het welgelukken harer pogingen. Wij hebben onveranderlijk hetzelfde gevoelen voorgestaan; zoodra het stellig bleek dat de Portugesche bevolking in den strijd onzijdig bleef, gaven wij onze meening te kennen, dat, indien niet de eene of andere Mogendheid haar gewigt in de schaal wierp, de zaak van Donna Maria, voor het tegenwoordige, verloren was.

» Zoodra het vraagstuk zich bepaalde tot eenen strijd van leger tegen leger, scheen het middagklaar, dat diegene, die aan het hoofd van talrijker benden stond, en over de hulpbronnen van geheel een Koningrijk voor zijne uitrusting en versterking kon beschikken, ten laatste de bovenhand moest behouden. Wij spreken nu niet van dwalingen en misstappen, waarin de Hertog van Braganza moge vervallen zijn; over het algemeen gelooven wij, dat hij niets beters, ja zelfs dat hij niets anders had kunnen doen, dan zich in het bezit van Oporto te handhaven; en dat hij dit gedaan heeft is reeds zeer veel, wanneer men bedenkt, dat hij een talrijker leger tegenover zich had, en aan de ongeregelde aanvallen van eene vijandelijke bevolking bloot stond.

» Het is waar, dat de magt onder bevel van den Hertog van Braganza in den laatsten tijd aanmerkelijk is versterkt geworden, en dat hij den raad en den bijstand van weldenkende mannen en van bekwame officieren erlangd heeft; maar zijn betrekkelijke toestand tegenover Don Miguel is dezelfde gebleven. Is het bevrijdingsleger versterkt geworden, ook dat van den overweldiger is aangegroeid. Bovendien is het Portugesche volk thans gewoon geworden, om de troepen der Koningin als vreemde aanvallers te beschouwen, en de troepen van Don Miguel zijn er reeds aan gewoon, om hen als vreemde vijanden te bevechten.

» Inmiddels wint het gezag van den regerenden Souverein door den staat van bezit van dag tot dag meer in vastheid; terwijl de neiging voor eene grondwettige Koningin dagelijks afneemt door het vertoon van zwakheid harer voorvechters en door den schijn van het mislukken hunner onderneming. Het gemeen huldigt altijd en overal den overwinnaar; dit is zoo in meer verlichte landen, hoe zoude men het dan van de onwetende bevolking van Portugal anders kunnen verwachten? *Le véritable Amphitryon c'est chez qui l'on dine.*"

TURKIJE.

De Oostenrijksche Beobachter, geeft de volgende berigten uit de Turksche hoofdstad van 25 Januarij:

» Ofschoon het in Turkije geen gebruik is, de buitengewone Gezanten der vreemde Hoven bij hunne aankomst plegtig te ontvangen en te verwelkomen, zoo heeft toch uit bijzondere achting jegens het Oostenrijksche Hof en voor den persoon van den Vrijheer V. Stürmer, de eerste tolk der Porte den 13den der vorige maand den last ontvangen, om zich in het paleis van het Oostenrijksche gezantschap te vervoegen, en aan dezen buitengewonen Gezant van Z. M. de bij zulke gelegenheden gebruikelijke pligtplegingen en geschenken der Ministers over te brengen.

» Volgens de laatste berigten uit Klein-Azie hield Ibrahim-Pacha zich nog altijd te Konich op, zoowel uit hoofde der geledene zware verliezen, als om de talrijke zieken en gekwetsten van zijn leger te verplegen. Doch ook zonder dit zoude de tegenwoordige buitengewoon harde winter hem belet hebben verder voort te rukken.

» Bijna gelijktijdig met den Perzischen gezant zijn alhier ook twee afgevaardigden van den Vorst van Chokand, Mehemed-Chan, aangekomen, om aan den Sultan een vriendschappelijken brief en geschenken van hunnen meester over te brengen.

» De maand der vasten (Ramasan) heeft den 22sten Januarij een aanvang genomen, en heeft den gewonen stilstand in alle bedrijven ten gevolge. Ook bij het krijgswezen is geene bijzondere werkzaamheid te bespeuren; alleen hoort men, dat er eene aanzienlijke

afdeeling troepen bijeen getrokken moet worden, om voor reserveleger te dienen.

» De buitengewoon hevige koude van dezen winter, waardoor reeds een deel onzer haven met ijs bedekt is, heeft aan de verwoestingen der pest zoodanig paal en perk gezet, dat onder de talrijke Grieksche bevolking gedurende de geheele vorige week slechts een ziektegeval is voorgekomen, en men zich vleijen mag de ziekte weldra geheel te zien ophouden."

De Algemeine Zeitung geeft insgelijks berigten uit Konstantinopel van 27 Januarij, van den volgenden inhoud:

» In de hoofdstad heerscht groote verslagenheid. Ibrahim-pacha is in vollen aantogt op Brussa. De Divan is sedert gisteren morgen onafgebroken verzameld. De Russische Gezant heeft eenen renbode naar Sebastopol afgezonden, en een Fransch fregat is naar de Dardanellen vertrokken. Men ziet de gewigtigste gebeurtenissen te gemoet. Ibrahim wil van geene vreemde bemiddeling meer hooren, en het blijkt thans duidelijk, dat zijne vroeger aan den dag gelegde vredelievende bedoelingen niet ernstig gemeend waren, en dat het hem alleen te doen was, om tijd te winnen ten einde zijn leger op nieuw te regelen en te versterken. Het is hem denkelijk zeer welkom geweest, dat de destijds door hem gedane vredesvoorstellen door de Porte niet stellig zijn aangenomen, want nu heeft hij een voorwendsel, om zijne verrigtingen voort te zetten. Zonder vreemde tusschenkomst zoude het hem wel kunnen gelukken, om de hoofdstad te vermeesteren, en het ontbreekt niet aan lieden, die bij de bestaande omstandigheden vreezen, dat de Sultan in dien hagchelijken toestand aan zich zelven zal overgelaten worden. Men beweert namelijk, dat de Fransche Zaakgelastigde tegen eene werkdadige tusschenkomst van den kant van Rusland geprotesteerd en verklaard heeft, dat, zoo Rusland den Sultan ondersteunde, de Fransche Regering genoodzaakt zoude zijn, insgelijks tusschen beide te komen, maar zich dan aan de zijde van Mehemed-Ali te scharen. Of dit werkelijk zoo is, en of daardoor Rusland weêrhouden zal worden, om den reeds vroeger aangeboden bijstand werkelijk te verleenen, zal nu weldra moeten blijken. Intusschen verzamelt de Porte met den meesten spoed zoo vele troepen als zij maar bijeen kan brengen, en doet ze terstond naar Azie overzetten. Men wil alle magt op één punt vereenigen, en al het mogelijke doen, om de hoofdstad te redden. Een deel der vloot heeft, zoo men zegt, bevel ontvangen, om zich naar de Dardanellen te begeven."

ZWEDEN EN NOORWEGEN.

Den 13den Februarij is te Christiania de zevende gewone Storthingh of Landdag, door den Staatsraad Collet, voorzitter der Noorweegsche Regering, uit naam des Konings, met eene aanspraak geopend geworden, waarin de volgende zinsneden voorkwamen:

» Elk jaar, dat verloopt, levert ons waarborgen voor eene gelukkige toekomst op, en indien wij aan het aangenomene stelsel getrouw blijven, en niet door oorlog of andere rampen bezocht worden, dan naderen wij met rassche schreden de geheele vernietiging onzer staatsschuld.

» De staatsregeling des lands is getrouwelijk uitgevoerd geworden. In Noorwegen, even als in Zweden, is de grondwet het schild des Staats zoo wel als der bijzondere huisgezinnen. Het is u bekend, Mijne Heeren, dat de Regering, bij geenerlei gelegenheid, noch middellijk noch onmiddellijk, op de verkiezingen des volks eenigen invloed heeft pogen uit te oefenen, en ik heb gemeend, dat de liefde des volks voor vrijheid en voor orde, die het onderpand der vrijheid is, het best bevestigd wordt, wanneer het ten deze aan zich zelve wordt overgelaten.

» Uwe taak is het, Mijne Heeren, de Regering te ondersteunen, opdat Noorwegen, door hare pogingen, deszelfs doel bereiken moge, het behoud zijner onafhankelijkheid; en te toonen, wat de vereeniging van twee volken vermag, wier geluk hoofdzakelijk op wederkeerige achting en vertrouwen berust. Laat ons M. H. in eensgezindheid daartoe zamenwerken. Door de grondwet bevoegd, om met in achtneming van wettige vormen, die verbeteringen in de staatsregeling in te voeren, die zij mogt behoeven, willen wij toch nooit van derzelver grondbeginselen afwijken.

» Onze betrekkingen met alle vreemde Mogendheden dragen het kenmerk van goede trouw en regtschapenheid. Mijne geheele zorg is aan het behoud dezer heilrijke overeenstemming toegewijd, en ik acht mij gelukkig, dat, ofschoon sommige takken van beheer grootere uitgaven noodzakelijk maken, het overschot onzer inkomsten en de vrede, dien wij genieten, mij toch van de noodzakelijkheid ontslaan, om uwe toestemming tot hoogere belastingen te vragen."

NOORD-AMERIKA.

De New-Yorksche dagbladen tot den 5den Maart behelzen omtrent den staat van spanning tusschen het algemeen Bestuur van het Gemeenebest en de Zuidelijke Staten niets beslissends. De wet, die van Regeringswege is voorgesteld, om de grieven der bewoners van Zuid-Carolina ten aanzien van het tarief der regten van in- en uitvoer zoo veel mogelijk uit den weg te ruimen, was bij den Senaat te Washington nog niet aangenomen, en de gematigden begonnen zelfs voor die aanneming te vreezen. In de zitting van den 5den Februarij was een voorstel van den Heer *Adams*, hetwelk de strekking had, om de geheele wet ter zijde te leggen, met de weinig beteekenende meerderheid van 18 stemmen verworpen. Die geringe meerderheid gaf grond tot het vermoeden, dat de leden van den Senaat uit de Noordelijke gewesten, die liever het bestaan van het Gemeenebest op het spel willen zetten, dan de belangen der fabrijken opofferen, ten laatste zoude zegevieren. Aan den anderen kant is ook de wet, waarbij aan den Voorzitter *Jackson* de magt werd verleend, om de bewoners van Zuid-Carolina des noods tot gehoorzaamheid aan de wetten des Bondgenootschaps met geweld van wapenen te dwingen, buiten overweging gesteld. Men hield het niet voor onmogelijk, dat niets beslissends bepaald zoude worden, tot den 4den Maart, als wanneer de zitting van het Congres eindigt. Generaal Jackson zou in dat geval alleen op eigen gezag tegen Zuid-Carolina te strijden hebben. In hoe verre men in laatstgenoemden Staat de bedreiging heeft uitgevoerd, om met den 1sten Februarij de betaling der tolregten volgens het bestaande tarief te weigeren, is nog niet gebleken.

Den 2den Maart was de zitting van het Congres gesloten en den 4den had generaal *Jackson* op nieuw het presidentschap der Vereenigde Staten aanvaard en te dier gelegenheid eene aanspraak gedaan, waarin hij verklaarde, dat de politiek, welke de Regering ten aanzien van vreemden volgt, bestaat in elk regt te laten wedervaren en van niemand onregt te dulden, terwijl in de staatkunde voor binnen 's lands twee punten zijn, die vooral de aandacht der natie en hare vertegenwoordigers verdienden, te weten, het handhaven van de regten der Staten en het ongeschonden bewaren der Unie. Het ontbinden van de Unie kon niet anders dan het verlies van de vrijheid, van elke goede regering, van vrede, welvaart en geluk na zich slepen; daarom vermaande hij ten ernstigste, de Unie niet te krenken, en beloofde alle zijne krachten in te spannen om de juiste magt der constitutie in stand te houden en de zegeningen der federale Unie aan de nakomelingschap ongeschonden na te laten.

De President had zijne bekrachtiging geweigerd aan de zoogenaamde landbill van den heer *Clay*, niettegenstaande zij met eene aanzienlijke meerderheid door beide Huizen van het Congres aangenomen was. De akte van het Congres, om de Regering te magtigen tot het gebruik maken van den gewapenden arm, ten einde tot de betaling der belastingen te dwingen, waartoe het weerspannig gedrag van Zuid-Carolina aanleiding gegeven heeft, was publiek gemaakt en werd door sommige lieden, als eene inbreuk op de regten van den amerikaanschen burger, zeer afgekeurd.

MENGELINGEN.

Een zeker persoon heeft van de Engelsche Admiraliteit verlof bekomen om, door middel van luchtbuizen neder te dalen, naar het wrak van de *Royne*, een schip van 98 stukken, hetwelk door een toeval, den 1sten Mei 1795, op de reede van *Spithead*, voor *Portsmouth*, in brand geraakte, driftig werd, en 's avonds tegenover *Southsea Castle* in de lucht vloog. Met laag water bespeurt men het wrak op 2 of 3 vadem diepte, en op de kaart der reede is de plaats aangeduid waar het gezonken ligt. Eene lader van genoegzame lengte reikt van een daarop vastgemeerd vaartuig tot het wrak. De persoon daalt neder, het hoofd bedekt door een wijd lederen masker, met oog-glazen, beschermd door ligte koperen stangen, en het ligchaam bedekt met eene buis mede van leder, de handen volkomen vrij hebbende, en even zoo ook de beenen en voeten. Met deze middelen heeft hij het wrak doorkruist, en is in staat geweest, enkele 24 ponders vast te maken, die in het boven liggend vaartuig werden geheschen. In den namiddag van den 20sten Julij dezes jaars ontdekte hij, wat men verondersteld, de wijnkelder van den Kapitein geweest te zijn. Men bevond, dat dezelve uit Port- en Bordeaux-wijn bestonden. Na 37 jaren door de zee bedekt geweest te zijn waren zij dik aangegroeid.

De overeenkomst met het Gouvernement is zoodanig, dat de gelukzoeker alles bekomt, behalve het koper, dat op de werf moet gebragt worden, en waarvan hij het vischloon zal krijgen.

(*Mech. Mag.*, *Aug.* *1832.*)

---

westzijde van de Tijgersgracht, in het blok K, no. 21, bewoond door den sergeant van de papangers *Noorsiet*.

BATAVIA, *De Resident voornoemd,*
den 14den aug. 1833. VAN CATTENBURCH.

—De Resident van Japara en Joana, ter zijner secretarie noodig hebbende, een klerk van eenen goeden aanleg, tegen eene maandelijksche bezoldiging van *f* 80, noodigt die genen uit, welke genegen mogten zijn die betrekking te vervullen, om zich deswege spoedig in persoon dan wel met vrachtvrije brieven tot hem te wenden.

PATTIE, *De Resident voornoemd,*
den 10den aug. 1833. DE VOGEL.

—Debiteuren van het vendu-departement, welke tot hiertoe verzuimd hebben om hunne rekeningen over de maand *April ll.*, te voldoen, worden bij deze herinnerd dat de aanzuivering van die schuld uiterlijk voor den 30sten dezer, ten vendu-kantore moet geschieden, wanneer zij zich tegen geregtelijke vervolgingen wenschen te vrijwaren.

De waarnd. superintendent van het vendu-departement,
BATAVIA,
den 16den aug. 1833. F. H. HAASE.

EDICTALE CITATIEN.

Prafisco. Alzoo President en Leden in den Raad van Justitie te Soerabaija, op het daartoe gedaan verzoek door Mr. *A. A. van Vlooten*, fiscaal bij genoemden raad, hebben verleend het derde defaut en admissie tot het dienen van intendith, alsmede tot het doen eener vierde citatie bij edicts *ad valvas curiæ*, tegen elk en een iegelijk, die vermeenen mogt eenig regt, actie of pretentie te hebben op een en een half pond opium, alsmede op eene somma van *f* 1469, 16, zijnde deze gelden het provenu van op publieke vendutie te Sumanap verkochte goederen, het een en ander op den 8sten december 1831 achter gelaten door eene tusschen de klippen bij het onder Sumanap behoorende eiland Sapoedie gestraande praauw Toop, door zekeren juragan *Oewa Kari* gevoerd;

Zoo is het, dat ik *Johannes Heijnneman*, tweede deurwaarder en gezworen exploiteur bij voornoemden raad, bij deze voor de vierdemaal dagvaard alle degenen, die vermeenen mogten eenig regt, actie of pretentie te hebben op voorschrevene opium en gelden, om op woensdag die zijn zal 28sten augustus 1833, des morgens ten half acht ure, in persoon dan wel bij gemagtigden te compareeren ter openbare rolle van meergemelden raad, ten einde het derde defaut te purgeeren en voorts te zien dienen van intendith.

Aldus geaffigeerd en gepubliceerd, na voorgaanden klokslag van de puije van het Raadhuis te Soerabaija, op den 10den augustus 1833.

De tweede deurw. en gezw. expl. voornoemd,
J. HEIJNNEMAN.

—Alzoo President en Leden in den Raad van Justitie te Soerabaija, op het daartoe gedaan verzoek door den waarnemenden Procureur *J. F. Neijndorff*, voor en van wege President en Leden der desolate boedelkamer alhier ter stede, als administreerende de insolvente boedels van wijlen de abintestato overledenen *Leonardus Abels*, in leven ambtenaar op wachtgeld te Passeroeang en *Isaak van Teijlingen Thielen*, in leven waarnemende secretaris bij het vendu-departement aldaar, hebben verleend, het tweede defaut en admissie tot het doen eener derde citatie bij edicte en superabondantie om te mogen dienen van intendith en den dag van regten daartoe heeft bepaald tegen woensdag den 18den september 1833.

Zoo is het, dat ik *Andris van Geluk*, eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij genoemden raad, bij deze voor de derde maal en superabondantie dagvaard alle degenen die vermeenen mogten eenig regt, actie, op woensdag die zijn zal den 18den september 1833, des morgens ten half acht ure in persoon of bij gemagtigden te compareeren ter openbare rolle van meergemelden raad, op desselfs gewone audientie zaal ten einde het tweede defaut te purgeeren en te zien dienen van intendith par als nog hun vermeend regt, actie, of pretentie te institueeren, voorts, te procederen tot het judicium preferentiae concurrentiae sub poene tegen de non-comparanten dat zullen worden verklaard van hun regt en pretentie te zijn versteken en hun deswege zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus gedaan gepubliceerd en geaffigeerd na voorgaanden klokslag van de puije van het raadhuis te Soerabaija, den [illegible] augustus 1833.

De eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij den raad van justitie voornoemd,
A. VAN GELUK.

[illegible]

Op [illegible]

Zal de vendutie [illegible] *Gorman de Groot*; op het [illegible]

het commissiehuis van *Bedier & Fils*, alwaar zullen worden verkocht rijtuigen, paarden, bendies, teer, meel, tarwe, hammen, rozijnen, zeep, fijne wijnen als chateaux margaux en andere, in kisten van een dozijn, rhijn, port, en maderawijn, vruchten op brandewijn, boter in dubbelde-fust siroop, astralie-lampen, divers aardewerk, globes, engelsche zadels en tuigen, japansche en chinesche zijden goederen, eene partij wit linnen, chitsen en zakdoeken, timoreesche was mitsgaders eenige diamanten en zilverwerken.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

Wissels op Londen en Holland op kort zigt, verkrijgbaar bij DOUGLAS, MACKENZIE en Co.

—*J. van Dijk*, heeft per het schip SOPHIA, van Amsterdam ontvangen, ligt- en zwaar princessen-bier op vaten, roodewijn, jenever, boter, westphaalsche hammen, zoetemelksche- en edammerkaas, gerookte tongen, gebraden vleeschen, ganzen leverpastijen, mootzalm, koek, banket en suikerwerken, bessensap, gelijen, saucen, gedroogde vruchten en groenten, [illegible], spiegels, schilderijen, schilderijlijsten, toiletspiegels, speelkaarten, merinos, sateens, vederen bloemen, stokhoeden [illegible], [illegible] werken, en diverse andere goederen meer.

—Ontvangen en te bekomen wit, blaauw, rosé en zwart satijn, bij VELDMAN, LECONGE EN CO.

—*De Nijs, Brown* en *Co.*, hebben ontvangen een fraai assortiment bronzen astralielampen, hangstolpen, heeren hoeden, dames en heeren zijden kousen en sokken, als mede bier op flesschen in Engeland afgetapt.

BATAVIA, *20 augustus 1833.*

HUWELIJKEN.

Getrouwd,
F. T. T. DE RIEMER,
en
T. G. SEVERIJN.

BATAVIA, *14 augustus 1833.*

—Getrouwd,
R. B. J. VAN DER MEULEN, luitenant der 2de klasse bij Z. M. Koloniale Marine,
met
E. J. M. N. C. DEVILLE.

SOERABAIJA, *den 12den augustus 1833.*

[illegible]

GEBOORTEN.

—Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene dochter, de geliefde echtgenoote van
F. J. VAN STHALENDORFF,

PASSAROEANG, *2 augustus 1833.*

—BIRTH.- August 15th. Mrs. Medhurst, of a son.

—Te Salatiga 12 augustus 1833, verloste voorspoedig van eenen zoon, de echtgenoote van
N. ROMPELMAN.

STERFGEVALLEN.

Heden overleed alhier, in den ouderdom van 63 jaren en 10 maanden, mijn echtgenoot *Joseph Kam*, verkondiger van Gods woord op deze hoofdplaats en omliggende eilanden. Hij bezweek aan verval van krachten, ten gevolge der vermoeijenissen op eene reis ter bezoeking van de gemeenten op de Aroe eilanden en stierf met geruste gelaatstrekken gelijk een waar christen in de heilige overtuiging, van naar het hem gegeven licht, gedurende eene ruim achttienjarige dienst in de Molukkos, niets dan het heil der hem aanvertrouwden te hebben behartigd. Zij, die hem hebben gekend zullen beseffen, welk verlies niet alleen ik zijne bedroefde weduwe en de in zijne voetstappen tredende eenige zoon hierdoor lijden, maar ook dat, hetwelk de bevolking dezer eilanden aan dezen ijverigen leeraar heeft te betreuren.

AMBOINA, S. M. TIMMERMAN,
18 julij 1833. weduwe *Kam.*

—Heden ontving ik de tijding, dat mijn beminde broeder *Jan George Coerengel*, gepensioneerd ambtenaar, op den 20sten maart ll., te Amsterdam, in den ouderdom van bijna 48 jaren, is overleden.

BATAVIA, *den 15den aug. 1833.* C. G. COORENGEL.

—Heden overleed ons jongste zoontje *Louis* [illegible] 14 maanden oud.

SOERABAIJA, K. J. [illegible]
den 5 augustus 1833. G. [illegible]

[illegible] *bijvoegsel.*)

Bijvoegsel der Javasche Courant.

WOENSDAG den 21sten Augustus 1833.

—Op den 20sten april 1833, sneuvelde bij de expeditie tegen *Watta* (eiland Celebes), onze brave kameraad en wapenbroeder, de luitenant ter zee 2de klasse *D. van der Meulen*.

Wij verliezen in hem een vriend, het vaderland een braaf en kundig zee-officier, de verzekering dat hij als held op het veld van eer is gebleven, troost ons in dit verlies; dat zijne verdere wapenbroeders en vrienden zich hierin getroosten is de hartelijke wensch van het

Etat major Z. M. brik Meermin, liggende ter Reede Makasser 29 april 1833.

Namens hetzelve.

De Luit. ter zee 1ste kl. 1ste officier,

F. A. SOHNGEN.

—Heden overleed mijn geliefde echtgenoot *Hermanus Richter*. Debiteuren en crediteuren worden verzocht, zich te vervoegen binnen drie maanden bij de

BATAVIA, *Testamentaire executrice,*

16 aug. 1833. R. WELMA, wed. *Richter*.

NAGELATEN BOEDELS.

Allen die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn, aan den boedel van wijlen den WelEerwaarden Heer *J. Kam*, in leven predikant alhier, worden verzocht daarvan opgave of betaling te doen, binnen den tijd van drie maanden aan de ondergeteekenden; zoomede worden alle die genen, waarvoor de overledene zich als borg heeft geïnterponeerd verzocht, binnen gemelden tijd iemand anders in zijne plaats te stellen.

De executrice,
S. M. TIMMERMAN,
weduwe *Kam*.
De executeurs,
J. B. TIMMERMAN,
AMBOINA, A. B. RIJKSCHROEFF,
18 julij 1833. J. E. TWENZEL.

—Debiteuren en crediteuren van den gemeenschappelijken boedel van wijlen den Generaal Majoor *G. J. Holsman*, worden bij deze vriendelijk verzocht om binnen den tijd van zes weken [illegible] alsmede op [illegible] als borg moge [illegible]

de testamentaire executeuren en voornd. boedel,
BATAVIA, J. J. H. VAN RIEMSDIJK,
den 16 augustus 1833. G. C. VAN RIJK,
G. J. HEIJLIGERS.

—Degenen, welke iets te pretendeeren hebben van, of verschuldigd zijn aan den boedel van wijlen den heer *M. P. Raket*, worden verzocht daarvan aangifte of betaling te doen, binnen den tijd van zes weken, aan de ondergeteekende executrice in voornoemden boedel.

SAMARANG, G. W. H. VAN LIJNDEN VAN
den 6den aug. 1833. BLUFFERSWIJK, wed. *Raket*.

—Debiteuren en crediteuren van wijlen *Liekongseeng*, worden verzocht aangifte en betaling te doen binnen zes weken aan de executrice *The Tjoennio*, Passer Borong, en waarvan de overledene zich als borg geïnterponeerd heeft, andere borgen te stellen.

BATAVIA, *De mede Executeur,*
den 16den aug. 1833. LIM SIEUWSENG.

—Krachtens geprononcieerd vonnis bij den Raad van Justitie alhier, worden alle crediteuren in den insolventen boedel van wijlen *W. A. H. van der Helle*, opgeroepen om de hun toegewezen sommen onder de cautie de *restituendo*, van kommissarissen der desolate boedelkamer alhier, te ontvangen, welke kantoor des donderdags van elke week van des morgens negen tot *twaalf* uren zullen vacceren, terwijl in nalatigheid hierin zal worden gehandeld conform art. 17 van het reglement op de administratie der desolate boedels in Indië.

Namens de desolate boedelkamer,
SOERABAIJA, *De Secretaris,*
augustus 1833. OOSTHOEK.

—*Pro Deo.* Debiteuren en crediteuren in de nalatenschap van wijlen den chinees *Koei Kongaan*, op den 21sten junij ll. te Bantam overleden, gelieven opgave of betaling te doen binnen den tijd van zes weken gerekend van heden af, aan

Gecommitteerden van het collegie van boedelmeesteren te Batavia, in de Residentie Bantam.

CERAM, M. JOHN,
den 10den aug. 1833. J. KEMPEES.

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

De contribuabelen aan de Soerabaijasche Schutterij worden uitgenoodigd hunne contributie over het 3de kwartaal dezes jaars, voor ultimo september aanstaande te voldoen, ten huize van den 1sten luitenant-kwartiermeester

D. L. RADERMAKER.

SOERABAIJA, *den 10den augustus 1833.*

—Te huur tegen den 1sten september aanstaande, een klein steenen huis staande te Goenongsahari, daarop te bevragen door den heer *van Loon*, te bevragen bij

M. RUDOLPH.

LIEFHEBBERIJ TOONEEL

Te Weltevreden.

Onder de Zinspreuk:

UT DESINT VIRES TAMEN EST LAUDANDA VOLUNTAS.

4de representatie van het 10de Tooneel-jaar.

Op vrijdag den 23sten augustus 1833.

DE IJVERZUCHTIGE VROUW BEKEERD.

Blijspel in *twee* bedrijven, naar het Hoogduitsch

van

A. VAN KOTZEBUE.

gevolgd door

DE PASTEI.

[illegible]

DE NEEF OP DEN TOETS,

Kluchtig blijspel in twee bedrijven, naar het Hoogduitsch,

van

C. F. BRETZNER.

De deuren zullen niet voor *zes ure* geopend worden. Men zal ten *half zeven ure precies* beginnen. Bij het verlaten der zaal, zal men zich van den schouwburg dienen te voorzien.

Tot de afgave der bewijzen van toegang *voor deze representatie*, zal worden gevaceerd in het Koffijhuis te Weltevreden op vrijdag den 23sten augustus (zijnde de dag der representatie,) des voormiddags van 8 tot namiddags te 2 uren.

Niemand zal worden toegelaten op entréebillietten niet op naam van den houder staande; zullende ten strengste daarop gelet worden.

Namens de directie,
BATAVIA, VAN WOELDEREN, *sec.*
den 16den augustus 1833.

POST-KANTOOR.

BATAVIA.

Wordt ter kennis van het publiek gebragt, dat er op vrijdag den 23sten augustus aanstaande, een brievenpakket voor Holland zal worden gesloten, om verzonden te worden per het Amerik. schip JAMES PARKENS, kapt. *Crowell.*

BATAVIA, *De Postmeester,*
den 20sten aug. 1833. P. A. DIK.

VERTREKKENDE PERSONEN.

Treurniet en familie vertrekken naar Tanara.

SCHEEPSBERIGTEN.

STRAAT-SUNDA.

Doorgezeild.

Aug. 17—Amerik. brik *Martha*. Dumnege, van Boston den 20sten mei, naar Batavia.—Dito schip *Omega*, Russell, van dito den 8sten dito, naar dito.—Dito schip *Merchant*, Lombard, van Liverpool den 6den dito, naar dito.—Eng. schip *Minerva*, Ficehurst, van Londen den 8sten dito, naar China.

Aug. 18—Eng. schip *Clifford Waÿne*, Stanwood, van Batavia den 17den augustus, naar Amsterdam.—Amerik. brik *Borneo*, Pietwolt, van Boston den 27sten april, naar Batavia.—Dito brik *Neponset*, D. Hunt, van dito den 21sten mei, naar dito.

BATAVIA.

Aangekomen.

Aug. 17—brik *Patriot*, H. W. Laws, van Muntok den 10den julij.

Aug. 19—Zweeds. schip *Cecilia*, J. Lofgren, van Rio de Janeiro den 8sten junij.

Vertrokken.

Aug. 17—Amerik. schip *Clifford Waÿne*, D. Stanwood, naar Rotterdam.—Dito schip *Marmora*, E. Sampson, naar Samarang.—stoomboot *Van der Capellen*, F. W. E. Lange, naar dito.—brik *Dorothea*, J. C. Holtrop, naar Indramaijoe.—schoener *Goankin*, Tan Tjee, naar Cheribon.

Aug. 19—Eng. schip *Andromeda*, B. Gales, naar Nederland.—Amerik. schip *Hope*, S. T. Ashton, naar Canton, passagier, de heer N. Crooks.

Aug. 20—schip *Mastora*, Said Oemar Kadrie, naar Padang.

SAMARANG.

Aangekomen.

Aug. 15—brik *Machlaar*, Sech Baddir Bin Alie, van Banjermassing den 29sten julij.

Vertrokken.

Aug. 10—schip *Fatal Rachman*, Sech Abdul Rachman Bin Obit, naar Sumanap.—stoom-boot *Van der Capellen*, F. W. E. Lange, naar Batavia, met Zr. Ms. troepen, passagiers, de heeren Johannes en Paulus Andreas.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

Aug. 10—schip *Fatoor Rachman*, J. H. de Groot, van Banjermassing den 30sten julij, passagier, chirurgijn der 2de klasse Muller.—bark *Theodora*, J. Rough, van Samarang den 4den augustus.

Aug. 11—schoener *Dolphijn*, G. Martherus, van Samarang den 2den augustus, passagier, mevrouw Reep.—Zr. Ms. transport-boot *No.* 4, stuurman Muller, van een kruistogt om de oost.

Aug. 12—bark *Zephÿr*, E. G. de Stouche, van Samarang den 1sten augustus.—Zr. Ms. brik *Meermin*, kapitein ter zee J. G. Diemer, van Makasser den 8sten dito, passagiers, de gouverneur van Makasser de heer Maijor, kapitein Ulps, chirurgijn der 2de klasse Reinhout.

Vertrokken.

Aug. 10—schip *De Drie Maria's*, J. Glazener, naar Palembang, met Zr. Ms. troepen.—brik *Mercurius*, F. H. Seepe, naar dito, met Zr. Ms. troepen.—Zr. Ms. kanonneer-boot *No.* 8, luitenant der 2de klasse D. van der Deussen, naar dito, met Zr. Ms. troepen.—Dito *No.* 9, luitenant der 2de klasse P. Freije, naar dito, met Zr. Ms. troepen.

HANDELSBERIGTEN.

PRIJS-COURANT *der voornaamste Handels-artikelen te* LONDEN, *den 19den april 1833.*

	Prijzen in Entrepôt.	
KOFFIJ, Batavia en Cheribon	55 sh à 58 sh	per Cwt.
Idem, Samarang en Sumatra	49 „ à 52 „	idem.
KAMFER in tobben, Batavia	p. s. 5 à p. s. 5-5	idem.
Idem in kisten, China	„ 5	idem.
STAART-PEPER, (Cubeba)	63 sh. à ——	idem.
BENZUIN, Sumatrasche, 1ste soort, spier-wit	p. s. 40 à ——	idem.
Idem, 2de soort, zuiver en goed	„ 25 à p. s. 30-	idem.
Idem, 3de soort	„ 6-7- à „ 9-	idem.
Idem, Siamsche, zuiver en goed	„ 7- à „ 9-	idem.
NOTENMUSCAAT-OLIE, wit als water gedistilleerd	9 ds. à 10 ds.	per once.
FOELIE, [illegible] genaamd [illegible]sche zeep	2 ds.	idem.
HUIDEN, Oost-Indische	4 ds à 5 ds.	per pond.
INDIGO, Bengaalsche, fijn blaauw.	5 sh. 9 ds. à 6 sh.	idem.
Idem, idem blaauw en purper	5 sh. 6 ds. à [illegible]	idem.
Idem, idem fijn purper	[illegible] à [illegible]	idem.
Idem, idem purper en violet	[illegible] à [illegible]	idem.
Idem, idem rood violet	[illegible] à [illegible]	idem.
Idem, idem violet en gekoperde	4/ à [illegible]	idem.
Idem, idem fijn gekoperde	[illegible] à [illegible]	idem.
Idem, idem ordinair gekoperde	[illegible] à [illegible]	idem.
OUDSCHE INDIGO, fijne	[illegible] à [illegible]	idem.
Idem, idem goede	[illegible] à [illegible]	idem.
Idem, idem ordinaire	[illegible] à [illegible]	idem.
MADRASCHE INDIGO, fijne	[illegible] à [illegible]	idem.
Idem, idem ordinaire	[illegible] à [illegible]	idem.
MANILLASCHE INDIGO,	2 sh. 3 ds. à [illegible]	idem.
JAVASCHE Idem	[illegible] à [illegible]	idem.
PAREL, moer, genaamd parel d'amour van de Célèbes of de Philippijnsche Eilanden, van eene goede witte kleur	75/	per cwt.
PAREL, van Ceijlon of de Malabaar.	25/ à 30/	idem.
Idem, van Califonia, Panama, Zuid-Amerika, en van de stille zee	12/ à 15/	idem.
ROTTINGS, (bind)	[illegible] à [illegible]	per 100 pegs.
RIJST, Bengaalsche, witte	[illegible] à 13/	per cwt.
Idem, Javasche	geene.	
SUIKERS, Bengaalsche, fijn witte.	25 à 31	
Idem, idem half witte	25/ à 27/	idem.
Idem, idem bleeke	22/ à 24/	idem.
Idem, [illegible], fijn geele	22/ à 24/	idem.
Idem, [illegible], goede geele	25/ à 34/	idem.
Idem, [illegible]	22/ à 25/	idem.
Idem, [illegible]	23/ à 25/	idem.
Idem, idem [illegible]	21/ à 22/	idem.
Idem, idem bleek	19/ à 20/	idem.
Idem, Manillasche	20/ à 23/	idem.
Specerijen.		
NAGELEN, Bourbonsche, groote en drooge	[illegible] à [illegible]	per pond.
Idem, Ambonsche en van Benkoelen.	1/ à [illegible]	per pond.
FOELIE, van de Molukkos	[illegible] à 6/	idem.
Idem, van Benkoelen	[illegible] à 6/	idem.
NOTENMUSCAAT, van de Molukkos, groote, niet worm-steek, oud noch gerimpeld	[illegible]	idem.
Idem, van Benkoelen	[illegible] à 4/	idem.
PEPER, zwarte, bruine, gezuiverd en zwaar	3¾ ds. à 4 ds.	idem.
Idem, Bataviasche, Sumatrasche en van Pinang	3½ ds. à 3⅝	idem.
Idem, witte	9 ds. à 8 ds. 9 d.	idem.
Idem, lange	30/	per cwt.
SCHILDPAD, volgens kwaliteit	38/ à 50/	per pond.
TIN, van Malakka,	58/ à [illegible]	per cwt.
Idem, Banka's	63/	idem.
SAPANHOUT, van Java,	15/ à 18/	idem.
Idem, van Manilla,	14/ à 18/	idem.
Idem, van Bengalen in soorten	10/ à 12/	idem.

Naar O. I. Koffij was veel vraag, en de prijzen waren tot 3/ hooger geloopen ten gevolge van de rijzende prijzen der Koffij uit de Britsche plantagien.

2000 zakken Sumatra Koffij waren verkocht tot 47/ voor ordinaire, 50/ voor goede; en [illegible] voor fijne ordinaire.

Van de Mauritius Suiker kon men 1/ meer bekomen. Siamsche en Manillasche waren prijs houdend.

Peper zonder variatie, goede Malabaar deed 4⅜, 4¼ d.

Nota. De algemeene onkosten in Londen kan men nagenoeg berekenen als volgt, op Katoenen, Wolle, 7½ pCt.; Koffij 8 pCt.; Indigo 6 pCt.; Suiker 8½ pCt; Salpeter 10 pCt.; Zijde 5 pCt.; Rijst 8½ pCt.; Peper 10 pCt.; en andere goederen van 8 tot 10 pCt.

In deze aproximatieve berekeningen zijn de vrachten en assurantie alleen niet begrepen.

Aangebragte en Uitgevoerde ladingen te BATAVIA, *van den 17den tot en met den 20sten augustus.*

AANVOER.

17 *Augustus.* 121 vn. teer, 7 do. pik, 89 ox. azijn, 264 vn. gezouten vleesch, 814 stv. platijzer, 1 kist ijzerblik, 8 ijzerenkettingen en ankers, 29 kn. en 10 vn koper- en ijzerwerken, 14 kn. en [illegible] koperwerken, 2 kn. blikwerken, 50 collis touwwerken, 50 vs. [illegible] 9 kn. drukpapier, 5 do. lakens, 1 do. goudgalon, 1 do. goud[illegible] 19 kn. boeken, papier en enveloppen, 4 do. katoenen goederen, 1 do. speelkaarten, 1 do. vlaggedoek, 1 do. halsdassen, *F. N. H.*

170 kn. roodewijn, 100 ks. en 20 kn. kaas, 250 kld. genever, [illegible] ox. azijn, 25 pp. bier, 1 kist militaire ornamenten, 1 do. en 4 [illegible] ijzerwaren, 56 vn. teer, 250 hammen, *Wattendorff, Hipp, Zimmerman en Co.*

150 vs. boter, 30 do. loodwit, *Brouwer, Nolthenius en Co.*

200 kn. roodewijn, 199 ds. vengsterglas, 10 b. katoenen goederen, 3 ks. kramerijen, *N. Cezard.*

50 halve pp. bier, 2 ox. azijn, 11 kn. kramerijen, 19 pk. [illegible]werk, 15 kn. aardewerken, 2 do. koper- en staalwerken, *J. Hellers.*

39 kn. kramerijen en provisien, *v. d. Crab.*

600 vs. boter, 500 hammen, 150 kld. genever, 100 do. lijnolie, 40 kn. en 3 ox. bier, *Order.*

19 *Augustus.* Van *Banka*, met de Ned. Ind. brik *Patriot*, *H. W. Laws*, [illegible] *Gouvernement.*

UITVOER.

17 *Augustus.* Naar *Holland over Samarang*, met het Amer. [illegible] *Marmora*, *Sampson.*

100 pic. tin, *N. Cezard.*

300 do. do., *A. Meijer.*

400 do. sapanhout, *Paine, Stricker en Co.*

Idem Naar *Holland*, met het Eng. schip *Andromeda*, *B. Gales.*

200 pic peper, *Wilson, Smith en Co.*

61 do. do., en 350 do. koffij, *R. Wiss en Co.*, benevens te Soerabaija en Samarang geladene artikelen, 1530 st huiden, *J. M. Niell.*

19 *Augustus.* Naar *Canton*, met het Amer. schip *Hope*, *S. Ashton.*

17 kn. amfioen, *Paine, Stricker en Co.*

2 do. do., *Barel en Co.*

475 pic. tin, 222 koij. rijst, *Forestier en Co.*

6 kn amfioen, (uit het Entrepôt), *Douglas, Mackenzie en Co.*

PRIJS DER EFFECTEN TE BATAVIA.

Den 19den augustus 1833, zijn bij publieke vendutie verkocht de ondervolgende effecten, met 1 pCt. van salaris boven den koopprijs, als:

1	Solosche obligatie groot *f* 1000, met de coupon van het loopende jaar 1833				96[illegible]
2	Dito	dito	- 1000	dito	96
1	Certificaat van den Ned. Ind. Achterstand groot *f* 1,000 met de coupon verschijnende primo januarij 1834				95[illegible]
1	Dito	dito	dito	dito	95[illegible]
7	Dito	dito	dito	dito	95
1	Dito	dito	dito	dito	94[illegible]
3	Dito	dito	dito	dito	94
1	Dito	dito	dito	dito	93[illegible]
8	Dito	dito	dito	dito	93[illegible]
5	Dito	dito	dito	dito	93
4	Dito	dito	dito	dito	92[illegible]
4	Dito	dito	dito	dito	92[illegible]
1	Restant renversaal groot *f* 100 met dito				[illegible]
1	Dito	dito	- 100	dito	[illegible]
1	Dito	dito	- 20	dito	[illegible]
5	Bewijzen van aandeel in de jav. bank groot *f* 500				*f* 14[illegible]
3	Dito	dito	dito	- 500	- 13[illegible]

SCHEPEN *in lading te* BATAVIA.

Naar Rotterdam, Amer. schip *Dromo*, *Rand.*
„ Idem, idem *Empire*, *Baker.*
„ Golf v. Persien, Ned Ind schip *L'Esperance*, *Worthington.*
„ Menado, „ „ schoen. [illegible]
„ Cheribon, „ „ „ [illegible], *Tjembang.*
„ Tagal, „ „ „ [illegible], *Boom.*
„ Singapoer, Eng. „ [illegible], *Wallace.*
„ Macao, Portug. schip *Admiraal Buijskes*, *de Costa.*
„ Idem, „ *Providencia*, *Figueiredo.*
„ Idem, „ brik *Eliza*, *Bothillo.*

TE BATAVIA, TER LANDS DRUKKERIJ.